

jako vlastník automobilu rukou společnou a nerozdílnou s řidičem automobilu za všechny náklady, které byly žalobci způsobeny usmrcením jeho manželky (§ 1327 obč. zák.), leč těmito náklady nejsou, jak odvolací soud v napadeném rozsudku uvedl a správně odůvodnil, útraty vzniklé žalobci jako soukromému účastníku v trestním řízení proti řidiči. Tyto útraty jsou ovšem potud v souvislosti s usmrcením žalobcovy manželky, že by jinak nebylo došlo k trestnímu řízení proti řidiči, avšak nevznikly žalobci usmrcením manželky, nýbrž vlastním jeho jednáním, tím, že se připojil k trestnímu řízení a dal se v něm advokátem zastupovati, by zodpovědnost za škodu, usmrcením manželky mu vzniklou, byla zjištěna a by její vymáhání bylo usnadněno. Za tyto útraty ručí odsouzený řidič auta jen podle předpisů procesuálních (§§ 389 a 393 tr. ř.), protože byl v trestním řízení odsouzen, nikoliv však podle § 1327 obč. zák. Solidární závazek žalovaného se tedy na tyto útraty nevztahuje.

Čís. 11075.

Byla-li smlouva o prodeji řádových pozemků uzavřena s výhradou schválení Státního pozemkového úřadu (s výhradou propuštění pozemků ze záboru podle § 11 záb. zák.) a s výhradou schválení úřadů církevních a státních, dohlédajících na řádové jmění, nestačí k účinnosti smlouvy, že k ní dal Státní pozemkový úřad zásadní souhlas. Schválení Státního pozemkového úřadu nenahrazuje schválení úřadů církevních a státních, dohlédajících na řádové jmění. Lhostejno, že řád schválení to zmařil. Jdeť tu nejen o smluvně ujednanou, nýbrž i zákonem stanovenou podmínku účinnosti smlouvy.

(Rozh. ze dne 15. října 1931, Rv I 1117/30.)

Svaz statkářů a nájemců uzavřel se řádem Benediktinů smlouvu, jíž řád prodal svazu pozemky. O tom byl sepsán návrh smlouvy, v němž bylo výslovně stanoveno, že se smlouva uzavírá s výhradou schválení Státního pozemkového úřadu a státních a církevních úřadů, dohlédajících na řádové jmění. Smlouva byla schválena Státním pozemkovým úřadem, nikoliv však dohlédacími státními a církevními úřady. Žalobu proti řádu o splnění smlouvy procesní soud první stolice pro tentokrát zamítl. Odvolací soud k odvolání žalobce napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Soud první stolice žalobu pro tentokrát zamítl, poněvadž smlouva (její návrh) nebyla úřady schválena, nepustiv se do zkoumání, proč nedošlo ke schválení. S názorem prvního soudu jest plně souhlasiti, ana platnost smlouvy závisela od schválení úřadů a schválení toto chybí. Názor odvolatelův, že schválení úřady nebylo třeba, nýbrž že stačilo schválení Státního pozemkového úřadu, poněvadž jde o zcizení, nahrazující řádné přidělové řízení, není správný. Státní pozemkový úřad propustil pozemky, jež měly smlouvou býti zcizeny, ze záboru podle § 11 zákona ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n. To znamená, že Státní pozemkový úřad dal zásadní souhlas

k tomu, by vlastník sám pozemky prodal za určitých podmínek. Může proto vlastník s nimi v mezích těchto obmezení disponovati a je i prodati. Tomu-li tak, nemůže zásadní souhlas Státního pozemkového úřadu nahraditi i souhlas státních a církevních úřadů dohlédajících na jmění řádové, any přicházejí v úvahu i jiné podmínky smlouvy, zejména pokud se ceny týče. Že návrh smlouvy úřady nebyl schválen, jest prokázáno nesporným přednesem stran. Státní pozemkový úřad ponechal žalované straně, by si o pozemcích ze záboru propuštěných sama uzavřela trhovou smlouvu. Smlouvu, o niž tu jde, uzavřela žalovaná strana s výhradou schválení i církevními úřady jí nadřízenými, neboť její vůle o sobě ku prodeji nestačí. An nadřízený církevní úřad smlouvu (návrh smlouvy) neschválil, není tu úplného projevu shodné vůle strany prodávající s vůlí strany kupující a smlouva dosud nepřišla k místu, by mohla býti předložena ke schválení Státního pozemkového úřadu, i kdyby ke schválení nebylo třeba i schválení úřadů státních. Soudu nenáleží zkoumati, proč byl souhlas odepřen, soudu stačí zjistiti, že návrh smlouvy nebyl schválen. Neměl proto soud příčinu zabývati se otázkou, zda zemský úřad byl oprávněn ke schválení a zda jeho rozhodnutí jest právoplatné, ana schází hlavní podmínka smlouvy a tato okolnost k rozhodnutí sporu úplně stačí. Podle smlouvy vyžaduje se schválení i státních, i církevních úřadů. Chybí-li jeden z těchto souhlasů, jest smlouva neplatná i když druhý souhlas tu jest. To doznává i žalující strana, tvrdíc, že účinnost smlouvy jest odvislá od schválení dohlédacích úřadů, a uvádějíc v odvolání, že vrácením spisů zemským úřadem nebylo dosud schválení smlouvy ani uděleno ani odepřeno. Ovšem strana žalovaná jest dohodou vázána, ale tato dohoda je odvislá od schválení úřadů. Zmařila-li žalovaná strana schválení svým jednáním, mohla by žalující strana proti ní uplatňovati jen nárok na náhrady škody způsobené jí tímto zmařením. Ale tu opět jest připomenouti, že konsistoř vrátila žalované straně návrh smlouvy, by jej dala schváliti arciepatu řádu, který schválení odepřel, následkem čehož ani konsistoř schválení neudělila. Žalovaná strana jako církevní řád těmito institucím podléhá. Byl-li postup tento správný čili nic, jest nerozhodné pro posouzení žaloby o dodržení kupní smlouvy, jejíž podmínkou je schválení církevních a státních úřadů. V moci žalované strany není, by arciepata a konsistoř přiměla k tomu, by návrh smlouvy schválili. Ze všeho plyne, že smlouva dosud není perfektní a nelze proto žalovati na její splnění. Proto také prvý soud žalobu jen pro tentokráte zamítl, ano není nade vši pochybnost vyloučeno, že návrh smlouvy může býti ještě schválen.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) vytýká dovolání napadenému rozsudku neprávem. Žalující svaz domáhá se na žalovaném řádu dodržení smlouvy o prodeji pozemků. Předpokladem žalobního nároku jest, že smlouva jest, pokud se týče se stala účinnou.

Jest zjištěno, že smlouva byla uzavřena s výhradou schválení Státního pozemkového úřadu, po případě s výhradou propuštění pozemků ze záboru podle § 11 záb. zák. a s výhradou schválení úřadů církevních a státních, na řádové jmění dohlédajících. Nižší soudy zjistily, že arcibiskupská konsistoř smlouvu neschválila a že ani státní úřady, najmě vláda (min. nař. ze dne 20. června 1860, čís. 162 ř. zák., min. nař. ze dne 13. června 1860, čís. 175 ř. zák., § 51 zák. ze dne 7. května 1874, čís. 50 ř. zák., zákon ze dne 28. října 1918, čís. 11 sb. z. a n. a § 64 ústavní listiny čís. 121/1920) dosud smlouvě schválení neudělila. Ježto se podmínka církevního a státního schválení dosud nesplnila, právem odvolací soud pro nedostatek účinnosti smlouvy žalobní nárok na její dodržení pro tentokráte zamítl. Mylný jest názor dovolání, že k účinnosti smlouvy stačí, že k ní dal Státní pozemkový úřad zásadní souhlas. Co se toho týče, marně se žalující svaz dovolává toho, že jde při sporném prodeji pozemků o zkrácený příděl. Okolnost ta nemění nic na platnosti výhrady, dokonce do smlouvy pojaté, o schválení církevními a státními úřady a nemůže schválení Státního pozemkového úřadu, jde-li o dodržení smlouvy, ono schválení nahraditi. Nelze přisvědčiti dovolání, že k účinnosti smlouvy schválení církevních a státních úřadů není ani proto zapotřebí, že žalovaný řád proti zásadě důvěry a poctivosti ve stycích schválení to zmařil. I kdyby tomu tak bylo, což však nižší soudy za prokázané nevzaly, nebylo by tím nahrazeno zmíněné schválení, najmě státními úřady, neboť nejde jen o smluvně ujednanou, nýbrž i zákonem (srovnej vpředu uvedený zákon a nařízení) stanovenou podmínku účinnosti smlouvy. Neprávem vytýká dovolatel odvolacímu soudu, že pokládal výnos zemského úřadu ze dne 23. dubna 1929, jímž byly strany vyrozuměny, že se jednání o schválení sporné smlouvy stalo pro církevní nesouhlas bezpředmětným, za konečné a platné ukončení schvalovacího řízení, an zmíněný úřad nebyl k výroku tomu příslušným. Na tento výnos poukazují nižší soudy jen jako na doklad, že schvalovací řízení u státních úřadů není dosud skončeno, a tím dokladem výnos jest.

Čís. 11076.

Bylo-li placeno poštovnímu šekovému úřadu složenkou zaslanou dlužníku právním zástupcem věřitelovým, zanikl dluh již složením peněz u poštovního šekového úřadu, nikoliv teprve vyrozuměním majitele konta o placení. Lhostejno, že dlužník platil poštovnímu úřadu šekovému po uplynutí doby, do které měl podle věřitelova požádání poštovnímu šekovému úřadu platiti, bylo-li pro případ, že by tak neučinil, stanoveno jen, že by jinak byla podána žaloba.

(Rozh. ze dne 15. října 1931, Rv I 1200/30.)

Žalobce domáhal se nepřipustnosti exekuce, tvrdě, že vymáhaný dluh zaplatil složenkou šekového účtu právního zástupce žalovaného. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud